

Rimnada sistemica da dretg communal dalla vischnaunca da Sa- gogn

Nummera 0120.02.01.1

Tetel Directiva da finanzas

Ediziun Ediziun dils 03.11.2017

Ediziun dils 16.04.2015
Revisiun dils 30.09.2013
Ediziun dils 18.02.2013

Valeivel 01.01.2018

Remarcas preliminaras

Ord motivs da simplificaziun serefereschan indicaziuns da persunas, funcziuns e mistregns en questa publicaziun uffiziala mintgamai sin omisduas schlatteinas, expriu ch'ei vegn menziunau explicit zatgei auter.

Davosa correctura informala 07.11.2017 tras Thomas

Cuntegn

I. Disposiziuns generalas	3
II. Cumpetenzas finanzialas	3
A Suprastonza communal	3
B Cussegl da scola	4
C Conlucers communal	5
III. Procedura per expensas	5
A Offertas	5
B Visar e pagar quens e spensas	6
C Survigilanza	7
IV. Proceduras finanzialas	8
A Quen annual	8
B Plan da finanzas	9
C Preventiv	9
D Sistem intern da controlla	10
E Determinaziuns specialas	10
V. Determinaziuns finalas	12

I. Disposiziuns generalas

Intent

Art. 1

¹ Menar ina vischnaunca politica pretenda ina clara repartiziun dallas competenzas dils geraus e da tuts conluvrers communal. Ina tala garantescha l'egualitad da tuttas fatschentas finanzialas, segirescha ina controlla superiura e dat las directivas d'agir a mintga persuna ch'agescha en num dalla vischnaunca.

² Questa directiva duei sclarir las cumpetenzas finanzialas ch'ils geraus e tuts conluvrers communal han ed exprimer il procedere: dil preventiv sur l'approbaziun, il cumprar e pagar tut il material dalla vischnaunca.

³ Medemamein vegn il procedere per il quen annual, il plan da finanzas, il preventiv ed il sistem intern da controlla fixaus, quei tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun ("Gesetz über den Finanzhaushalt des Kantons Graubünden") e la ordinaziun da finanzas per las vischnauncas dil Cantun Grischun ("Finanzhaushaltsverordnung für die Gemeinden").

II. Cumpetenzas finanzialas

La suprastonza communal relai sebasont sin la constituziun communal, art. 44 alinea 2 punct 6 la suandonta directiva da cumpetenzas finanzialas per sesez:

A Suprastonza communal

**Expensas
unicas
preventivadas**

Art. 2

¹ Per *expensas unicas preventivadas* vala suandont procedere per la cumpra:

- 500 CHF: autonom tras il gerau
- 5 000 CHF: autonom, 1 offerta
- 20 000 CHF: autonom, 3 offertas
- > 20 000 CHF: decisiun suprastonza, 3 offertas

**Expensas
repetitivas
preventivadas****Art. 3**

¹ Per *expensas repetitivas preventivadas* vala suandont procedere per la cumpra:

- 500 CHF: autonom tras il gerau
- 2 000 CHF: autonom, 1 offerta
- 5 000 CHF: autonom, 3 offertas
- > 5 000 CHF: decisiun suprastonza, 3 offertas

**Expensas
unicas buc
preventivadas****Art. 4**

¹ Per *expensas unicas buc preventivadas* vala suandont procedere per la cumpra:

- 2000 CHF: decisiun suprastonza, 1 offerta
- > 2000 CHF: decisiun suprastonza, 3 offertas

**Expensas
repetitivas buc
preventivadas****Art. 5**

¹ Per *expensas repetitivas buc preventivadas* vala suandont procedere per la cumpra:

- 1000 CHF: decisiun suprastonza, 1 offerta
- > 1000 CHF: decisiun suprastonza, 3 offertas

B Cussegl da scola

La suprastonza communal relai sebasont sin la constituziun communal, art. 53 alinea 2 la suandonta directiva da cumpetenzas finanzialas per il cussegl scola:

**Cumpetenzas
cussegl scola****Art. 6**

¹ Divers material (buc preventivau):

- 4000 CHF annual (total): autonom tras cussegl scola
- Quei che survarga 4000 CHF: decisiun organ cumpetent

C Conluvrers communal

La suprastanza communal relai suandanta directiva da cumpetenzas finanzialas per ils conluvrers communal en piazza fixa:

**Cumpetenzas
conluvrers
communal**

Art. 7

¹ Uorden da diever (Verbrauchsmaterial):

- 200 CHF: autonom

> 200 CHF: decisiun tras genau surordinau resp. organ cumpetent

III. Procedura per expensas

A Offertas

**Process
Offertas**

Art. 8

¹ Per ordinari vegn tratg en offertas sco numanu en art. 6 tochen 13. En cass spezials (p. ex. munconza d'alternativas, interess public dominant) sa vegni desistiu sin offertas supplementaras.

² Per ordinari vegn surdau la lavur al offerider il pli favoreivel. Tier interess public dominant, motivs da segirtad, munconza qualitat e tier pintgas differenzas sa era in auter offerider vegnir risguardaus. En gliez cass ei da explicar claremein il motiv per ina tala decisiun el protocol e d'inoltrar quel ensemmen cul quen.

³ Las offertas ein adina d'aschuntar tier il quen e da metter giu cun quel. Il genau ei responsabels per quei.

⁴ Dretg surordinau ei da risguardar (submitiun, avertura dallas offertas etc.)

B Visar e pagar quens e spesas

Basa

Art. 9

¹ Mintga expensa basegna d'ina basa legala (lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 8).

² Per evitar problems da competenza e sbagls da cudischaziun vegn fixau il suandont procedere per expensas. Expri da quei ein pagas per tuts collaboraturs communal en piazza ferma.

Process Crediturs

Art. 10

¹ Il procedere per pagar quens cumpeglia per ordinari suandonts pass:

- 1) Tut ils quens ein d'inoltrar en canzlia communal. Lezza fa ina pretschaffada da quels. En cass che la expensa sa buc claramein vegnir adressada ad in conto metta la chanzlia si il bul da contos ed empleina ora las numeras da conto el "duer" e "haver" schilunsch che quei ei pusseivel. Silsunter vegn il quen surdaus al gerau responsabel per il ressort.
- 2) Il gerau responsabel controllescha che tut ils documents neccesaris ein aschuntai (p.ex. offertas etc.), controllescha ch'il quen ei corrects e fixescha il conto "duer", sil qual il quen vegn cudischaus e visescha quel silsunter. El retuorna il quen alla canzlia che metta quel el caum da quens da visar.
- 3) Il responsabel gerau da finanzas ni il canzlist controllescha il quen el pricipi da quatter egl e controllescha ch'il conto "duer" ei corrects. Silsunter vegn il quen visaus da lez.
- 4) La canzlia communal paga il quen, dat ad el la nummera da quittance e metta el egl ordinatur corrispudent.

Quittanzas

Art. 11

¹ Spesas cun quittanzas vegnan tractadas medem sco quens en favur dil conluvrer responsabel. Las quittanzas ein da inoltrar sin in fegl A4 alla canzlia per proceder tenor art. 10.

Spesas**Art. 12**

¹ Basond sin la lescha da salarisaziun, art. 12 ei il proceder per las spesas sco suandont:

- 1) Mintga fin d'in semester tschentan ils commembers dils organs dalla vischnaunca ed ils conluvrers ora il formular da spesas per lur lavurs, sesidas, fixums e spesas. Quel vegn controllaus entras il president dil gremium corrispudent ed inoltraus alla canzlia communal.
- 2) Il responsabel gerau da finanzas controllescha las spesas el pricipi da quatter eglis e controllescha ch'il conto "duer" ei corrects. Silsunter vegnan las spesas visadas da lez.
- 3) La canzlia communal paga las spesas ed fa la contabilitad per quellas.

C Survigilanza**Basa****Art. 13**

¹ La survigilanza cuntinuada procura ch'ei dat buc surpassaments dil preventiv ed ein in instrument da direcziun per ils geraus.

**Process
Surgvilanza****Art. 14**

² Mintga 3 meins termetta la canzlia a tuts commembers electronicamein il journal da cudischaziuns cumplett, la bilanza, il quen da gudogn e sperdita ed il quen d'investiziuns.

³ Ils geraus controlleschan ils quens e las cudischaziuns da lur departements. Els ein responsabels che

- a) tut ils quens ein cudischai sigl endretg conto
- b) ch'ils quens surpassan buc il preventiv
- c) sche b) sa buc vegnir ademplier da dumandar credits supplementars per tener en il preventiv.

⁴ Tuttas correcturas ein da dar vinavon alla canzlia communal, che controllescha e curreglia ils sbagls.

IV. Proceduras finanzialas

Basond sin la lescha da finanzas dil Cantun Grischun ("Gesetz über den Finanzhaushalt des Kantons Graubünden") e las ordinaziun da finanzas per las vischnaucas dil Cantun Grischun relai a suprastonza suandantas directivas per las proceduras finanzialas:

A Quen annual

Process quen
annual

Art. 15

¹ Il procedere per crear il quel annual cumpeglia per ordinari suandonts pass:

- 1) Alla fin dil fevrer reparta l'administraziun communal a ils sboz dil quen digl onn vagau a tuts suprastonts. Lez controlleschan las cudischaziuns sin lur contos e communiccheschan eventualas correcturas.
- 2) Medemamein controllescha il gerau da finanzas entochen miez mars il quen.
- 3) Fin mars vegn il quen finalisau entras il gerau da finanzas e l'administraziun communal. Quei cumpeglia tuttas cudeschaziuns per serrar giu il quen, expriu la repartiziun dil gudogn. Medemamein vegnan las activas e passivas controlladas e corrigidas.
- 4) Entschatta avrel vegn entras la suprastonza il quen controllaus e la repartiziun dil gudogn vegn decidida.
- 5) Il quen vegn mess avon alla cumissiun da quen e gestiun ed alla revisiun externa miez avrel.
- 6) La fin avrel vegn mess ensemmen il rapport annual, il messadi per la radunonza communal ed il quen annual ensemmen cun il rapport da revisiun.
- 7) Miezs matg ha liug la radunonza da quen, alla quala il quen vegn mess avon alla radunonza communal.

² Il cuntegn sedrezza tenor la lescha da finanzas art. 11 e las ordinaziun da finanzas per las vischnaucas art. 9 - 27 .

B Plan da finanzas

Process plan da finanzas

Art. 16

¹ La suprastonza elaborescha l'entschatta da mintga perioda d'uffeci in plan da finanzas che diregia las finanzas per ils proxims 5 onns.

² Quel vegn mintg'onn actualisauus ed addataus alla situaziun.

³ Ils detagls sedrezzas tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 9 e 13 e las ordinaziun da finanzas per las vischnauncas art. 3.

C Preventiv

Process Preventiv

Art. 17

¹ Il procedere per crear il preventiv cumpeglia per ordinari suandonts pass:

- 1) Basont sin il plan da finanzas prepara la canzlia communal ensemmen cul genau da finanzas in preventiv per il proxim onn e distribuescha quel all'entschatta da settember a tut ils geraus.
- 2) Ils geraus surlavuran il preventiv cun lur informaziuns e desideris e sepreparan per ina sesida da preventiv.
- 3) Per ordinari vegnan ils themas discutai a caschun dalla sesida campestra fin september.
- 4) La canzlia communal rimna las cefras definitivas e metta ensemmen quellas tier in preventiv provisoric. Quel vegn termess allura alla suprastonza per controlla.
- 5) L'entschatta november vegn il preventiv provisoric surluvraus cun las davosas midadas e la cumissiun da quen e gestiun survegn il preventiv provisoric.
- 6) La suprastonza fa sche giavischau ina sesida cun la cumissiun da quen e gestiun per explicar il preventiv.

- 7) Eventualas davosas midadas vegnan rimnadas e messas entuorn dalla canzlia communal tochen sil pli tard ils 15. da november. Allora vegn il preventiv approbaus per maun dalla radunonza communal. Eventualas midadas vegnan purtadas suenter el plan da finanzas.

² Il cuntegn sedrezza tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 5, 6 e 10 e las ordinaziun da finanzas per las vischnaucas art. 4.

D Sistem intern da controlla

Process plan da finanzas

Art. 18

¹ La suprastonza elaborescha in system intern da controlla.

² Ils detagls sedrezzas tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 31.

E Determinaziuns specialas

Cunfin d'activaziun

Art. 19

¹ Il cunfin d'activaziun munta a francs 25'000 tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 12.

Pre-finanziaziun

Art. 20

¹ La creaziun da prefinanziaziun ei pusseviva tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 18.

Amortisaziun ordinarias

Art. 21

¹ Amortisaziun ordinarias vegnan fatgas cun la moda lineara tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 27 e las ordinaziun da finanzas per las vischnaucas art. 28.

² Las amortisaziun entscheivan cun l'entschatta dil diever tenor las ordinaziun da finanzas per las vischnaucas art. 22.

Cumpetenzza per la deliberaziun da creditas accessorics

Art. 22

¹ Survargan ils cuosts il credit lubiu, sche sa la suprastonza communal conceder in credit accessoric enteifer lur cumpetenzas finanzialas tenor art. 44 dalla constituziun.

² Survarga il credit la cumpetenzza dalla suprastanza ed ein neginas autras raschuns da deliberaziun tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 20 e las ordinaziun da finanzas per las vischnauncas art. 8 dadas, sche sto la damonda vegnir tschentada agl organ cumpetent da decider.

**Amortisaziuns
supplementaras**

Art. 23

¹ Amortisaziuns supplementaras ein pusseivlas e sedrezzan tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 28 e las ordinaziun da finanzas per las vischnauncas art. 24, schilunsch che negina lescha surordinada stipulescha zatgei auter.

**Ritmus da
valetaziun**

Art. 24

¹ Il ritmus da valetaziun per baghetgs ed terren dalla facultad finanziaria muntan a 10 onns e sedrezzan tenor la lescha da finanzas dil Cantun Grischun, art. 27 e las ordinaziun da finanzas per las vischnauncas art. 20, schilunsch che negina lescha surordinada stipulescha zatgei auter.

**Scuntradas
internas**

Art. 25

¹ Scuntradas internas sedrezzas tenor ils cuosts effectivs tenor las ordinaziun da finanzas per las vischnauncas art. 16. Ellas vegnan scuntradas entras ina clav da repartga sco suandont:

- a) Per personal vegn scuntrau ils cuosts dil personal effectivs, inclus tut las assicuranzas, equipment ed infrastruttura neccesari per saver execuir las lavurs, e quei tenor las uras da lavur.
- b) Per infrastruttura ils cuosts da quella, inclus ils cuosts dil personal che mantegn e schubregia l'infrastructura, inclus tut las assicuranzas ed il equipment neccesari, e quei tenor la surfatscha dalla infrastruttura ni, en cass che la surfatscha vegn nezzegiada tras pliras partidas, entras la surfatscha ed il diever.

V. Determinaziuns finalas

Vigur

Art. 26

¹ Questa directiva entra en vigur suenter ch'ella ei vegnida approbada dalla suprastonza communal.

² Questa directiva remplazza tuttas directivas anteriuras.

Ediu tras			
Acceptau tras	Suprastonza communal	Ils	07.11.2017
Controllau tras			
Publicaziun officiala dalla vischnaunca da Sagogn.			